

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžo/255/2015
Identifikačné číslo spisu:	6015200220
Dátum vydania rozhodnutia:	16.09.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6015200220.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, Bratislava, proti odporcovi: Okresný úrad Žarnovica, katastrálny odbor, Bystrická 53, Žarnovica, za účasti: X. W., narodená dňa XX.XX.XXXX, B., o preskúmanie rozhodnutia odporcu č. V - 1224/2014 zo dňa 08.12.2014, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 28Sp/12/2015-17 zo dňa 28.04.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 28Sp/12/2015-17 zo dňa 28. apríla 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporcu č. V - 1224/2014 zo dňa 08.12.2014, ktorým odporca podľa ustanovenia § 31 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej len „katastrálny zákon“) zamietol návrh navrhovateľa na vklad záložného práva do katastra nehnuteľností na základe záložnej zmluvy č. 442/2014-ŠTE zo dňa 12.09.2014 uzatvorenej medzi navrhovateľom ako záložným veriteľom a zúčastnenou osobou ako záložcom v zastúpení ProHelp - združenie občianskoprávnej pomoci, Povraznícka 18, Bratislava. Navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd uviedol, že má za preukázané, že zúčastnená osoba podpísala dohodu o splnomocnení ProHelp - združenie občianskoprávnej pomoci v neprítomnosti splnomocnenca daného združenia s tým, že súd mal pochybnosti, či zúčastnená osoba disponovala vyhotovením predmetnej listiny. Mal za to, že právny úkon - dohoda o plnomocenstve, nebol urobený slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, čo preukazuje aj fakt, že predmetná dohoda bola vypracovaná ako predtlač na štandardnom zmluvnom formulári, na ktorom bolo uvedené meno splnomocnenca ProHelp - združenie občianskoprávnej pomoci. Táto dohoda odkazuje na úverovú zmluvu uzatvorenú s navrhovateľom, ktorá bola zástupcom navrhovateľa predložená zúčastnenej osobe spolu s úverovou zmluvou. Súd prvého stupňa poukázal na svoju rozhodovaciu činnosť, z ktorej je mu známa prax navrhovateľa v tom, že dlžníci (v našom prípade zúčastnená osoba) podpisujú v spojitosti s uzatvorenou úverovou zmluvou aj dohodu o splnomocnení pre zástupcu ProHelp - združenie občianskoprávnej

pomoci na bezplatné zastupovanie pri uzatváraní záložnej zmluvy na zabezpečenie pohľadávky navrhovateľa.

Krajský súd vyjadril názor, že predloženie dohody o splnomocnení zástupcom navrhovateľa zúčastnenej osobe súčasne s predložením úverovej zmluvy nemožno považovať za právny úkon úplne nezávislý od vôle navrhovateľa, nakoľko zo samotného obsahu dohody o splnomocnení vyplýva, že účelom danej dohody je zabezpečenie návratnosti poskytnutého úveru, a teda zástupca zúčastnenej osoby koná predovšetkým v záujme navrhovateľa, čo neumožňuje jeho súčasné konanie v záujme zúčastnenej osoby.

Na základe uvedeného dospel krajský súd k záveru, že odporca postupoval správne, keď konštatoval, že nebol naplnený predpoklad udelenia plnej moci nedostatočným prezentovaním existencie platného zmluvného vzťahu medzi zástupcom a zastúpeným, a teda že rozhodnutie a postup odporcu sú v súlade so zákonom, preto preskúmané rozhodnutie odporcu potvrdil.

V odvolaní proti tomuto rozsudku navrhovateľ namietal, že krajský súd postupoval v konaní nesprávne, nakoľko nedostatočne zistil skutkový stav veci a následne vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, preto napadol predmetný rozsudok v celom rozsahu a žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že zruší rozhodnutie odporcu a vec mu vráti na ďalšie konanie.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdil. Dôvodil tým, že ako orgán štátnej správy, ktorý je súčasťou výkonnej moci štátu a rozhoduje o tom, či sú splnené podmienky na povolenie zápisu do katastra nehnuteľností, nepovažuje zmluvu o zriadení záložného práva č. 442/2014-Šte zo dňa 12.09.2014, evidovanú pod č. k. V 1224/2014, za spôsobilú na vklad do katastra nehnuteľností.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O.s.p., preskúmal rozhodnutie súdu prvého stupňa, oboznámil sa s doterajším priebehom konania vo veci a po preskúmaní spisového materiálu jednomyseľne dospel k záveru, že rozhodnutie je potrebné zrušiť, nakoľko konanie krajského súdu trpí vadou, ktorá mohla mať vplyv na jeho vecnú správnosť, a preto rozhodol podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. v spojení s § 221 ods. 2 O.s.p. tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 246c ods. 1 prvá veta O.s.p., pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 250l ods. 1 O.s.p., podľa ustanovení tretej hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 250m ods. 3 O.s.p., účastníkmi konania sú tí, ktorí nimi sú v konaní na správnom orgáne, a správny orgán, ktorého rozhodnutie sa preskúmava.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa primárne zaoberal otázkou účasti konania, nakoľko táto skutočnosť by mohla mať vplyv na správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa (§ 212 ods. 3 O.s.p.).

V predmetnej právnej veci ide o rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ktoré nenadobudli právoplatnosť (§ 250l a nasl. Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 5 ods. 5 zákona č. 503/2003 Z.z.).

Z obsahu administratívneho spisu odvolací súd zistil, že odporca rozhodnutím č. V-1224/2014 zo dňa 02.01.2015 ustanovil podľa § 16 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zúčastnenej osobe opatrovníka na zastupovanie, a to pani Q. P., pracovníčku Okresného

úradu Žarnovica. Dôvodil tým, že po vyčerpaní všetkých možných dostupných informácií o možnosti doručenia preskúmaného rozhodnutia zúčastnenej osobe, ako aj možnosti nájsť z kruhu rodinných príslušníkov opatrovníka, ustanovil za opatrovníka pracovníku katastrálneho odboru Okresného úradu Žarnovica po tom, čo sa so spisom oboznámila a s jej ustanovením za opatrovníka vyslovila súhlas.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, vychádzajúc zo súdneho spisu, dospel k zisteniu, že súd prvého stupňa v celom súdnom konaní konal s opatrovníkom zúčastnenej osoby, ktorý bol ustanovený správnym orgánom v preskúmanom konaní podľa správneho poriadku. Tomuto súd prvého stupňa zaslal predvolanie na ústne pojednávanie, rovnako mu zaslal napadnutý rozsudok a odvolanie navrhovateľa voči danému rozsudku s výzvou, aby sa v lehote 10 dní od doručenia výzvy vyjadril k podanému odvolaniu.

Odvolací súd považuje za dôležité upriamiť pozornosť na skutočnosť, že opatrovník zúčastnenej osoby, s ktorým súd prvého stupňa po celý čas konal namiesto zúčastnenej osoby, je opatrovníkom, ktorý bol ustanoveným podľa § 16 ods. 2 správneho poriadku odporcom v konaní, ktorého výsledkom je preskúmané rozhodnutie.

Podľa § 1 ods. 1 správneho poriadku, tento zákon sa vzťahuje na konanie, v ktorom v oblasti verejnej správy správne orgány rozhodujú o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Podľa § 1 O.s.p., Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Podľa § 29 ods. 1 O.s.p., ak nie je zastúpený ten, kto nemôže pred súdom samostatne konať, súd ustanoví mu opatrovníka, ak je tu nebezpečenstvo z omeškania. Rovnako sa postupuje, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

Podľa § 29 ods. 2 O.s.p., pokiaľ neurobí iné opatrenia, môže súd ustanoviť opatrovníka aj účastníkovi, ktorého pobyt nie je známy, ktorému sa nepodarilo doručiť na známu adresu v cudzine alebo ak je doručenie písomnosti v cudzine spojené s ťažko prekonateľnými prekážkami, ktorý je postihnutý duševnou poruchou alebo ktorý nie je schopný zrozumiteľne sa vyjadrovať.

Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že zákonodarca rozlišuje správne konanie a občianske súdne konanie. V dôsledku toho, že tieto inštitúty sú rozdielne z hľadiska predmetu ako aj charakteru, sú upravené v osobitných zákonoch.

Z predmetu správneho poriadku vyplýva, že tento upravuje najmä konanie, v ktorom v oblasti verejnej správy správne orgány rozhodujú o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Naproti tomu, zo znenia ustanovenia § 1 O.s.p. vyplýva, že Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

V skratke tak môžeme povedať, že predmet jedného zákona sa líši od predmetu druhého zákona, čo vyplýva už zo samotného zaradenia správneho práva do odvetvia verejného práva a občianskeho právo do odvetvia súkromného práva.

Občiansky súdny poriadok je základným formálnym prameňom civilného procesného práva, ktorý koncentrovane a prehľadne upravuje sústavu spoločenských vzťahov vznikajúcich pri poskytovaní ochrany práv a oprávnených záujmov v civilnom procese. V súbore formálnych procesnoprávných prameňov práva má dominantné postavenie, ostatné pramene naň ideovo a vecne nadväzujú a spravidla

pripúšťajú subsidiárne použitie na riešenie otázok, ktoré neupravujú. Z uvedeného následne vyplýva nemožnosť subsidiárneho použitia správneho poriadku na občianske súdne konanie.

Preto krajský súd tým, že v konaní pred súdom konal s opatrovníkom ustanoveným podľa správneho poriadku spôsobil, že toto prvostupňové konanie bolo postihnuté procesnou vadou.

Túto procesnú vadu prvostupňového konania nie je možné v odvolacom konaní opomenúť. Ak v priebehu konania súd zistí, že pobyt účastníka konania nie je známy, môže, pokiaľ podľa § 29 ods. 2 O.s.p. neurobí iné vhodné opatrenia, tomuto ustanoviť opatrovníka, s ktorým následne pokračuje v konaní.

Krajský súd svojim konaním odňal zúčastnenej osobe možnosť konať pred súdom, v dôsledku čoho táto nemohla uplatniť tie procesné práva účastníka konania, ktoré jej Občiansky súdny poriadok dáva - nebol jej doručený rozsudok krajského súdu, čím jej bolo znemožnené podať prípadné odvolanie. Ide o pochybenie krajského súdu, ktoré je dôvodom na zrušenie napadnutého rozsudku. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Vychádzajúc z uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že krajský súd konal s opatrovníkom ustanoveným v konaní pred správnym orgánom podľa správneho poriadku, a tým odňal zúčastnenej osobe možnosť konať pred súdom, a preto zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f), § 221 ods. 2 O.s.p.)

Odvolací súd sa vzhľadom na procesné pochybenie súdu prvého stupňa vecou samou nezaoberal. Povinnosťou súdu prvého stupňa bude konať so zúčastnenou osobou a v prípade, že jej pobyt nebude známy a neurobí iné vhodné opatrenia, ustanoviť jej podľa § 29 ods. 2 O.s.p. opatrovníka, s ktorým potom bude konať. Následne súd prvého stupňa vydá rozhodnutie, ktoré riadne doručí všetkým účastníkom.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože s poukazom na § 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. bude povinnosťou súdu prvého stupňa rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania v novom rozhodnutí vo veci.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.